

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 94, LT-42136 Rokiškis, tel. (8 458) 31 270, faks. (8 458) 71 420,
el.p.kontrol@post.rokiskis.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188662691

VEIKLOS AUDITO ATASKAITA SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ASMENIMS SU NEGALIA PRIEINAMUMAS IR KOKYBĖ

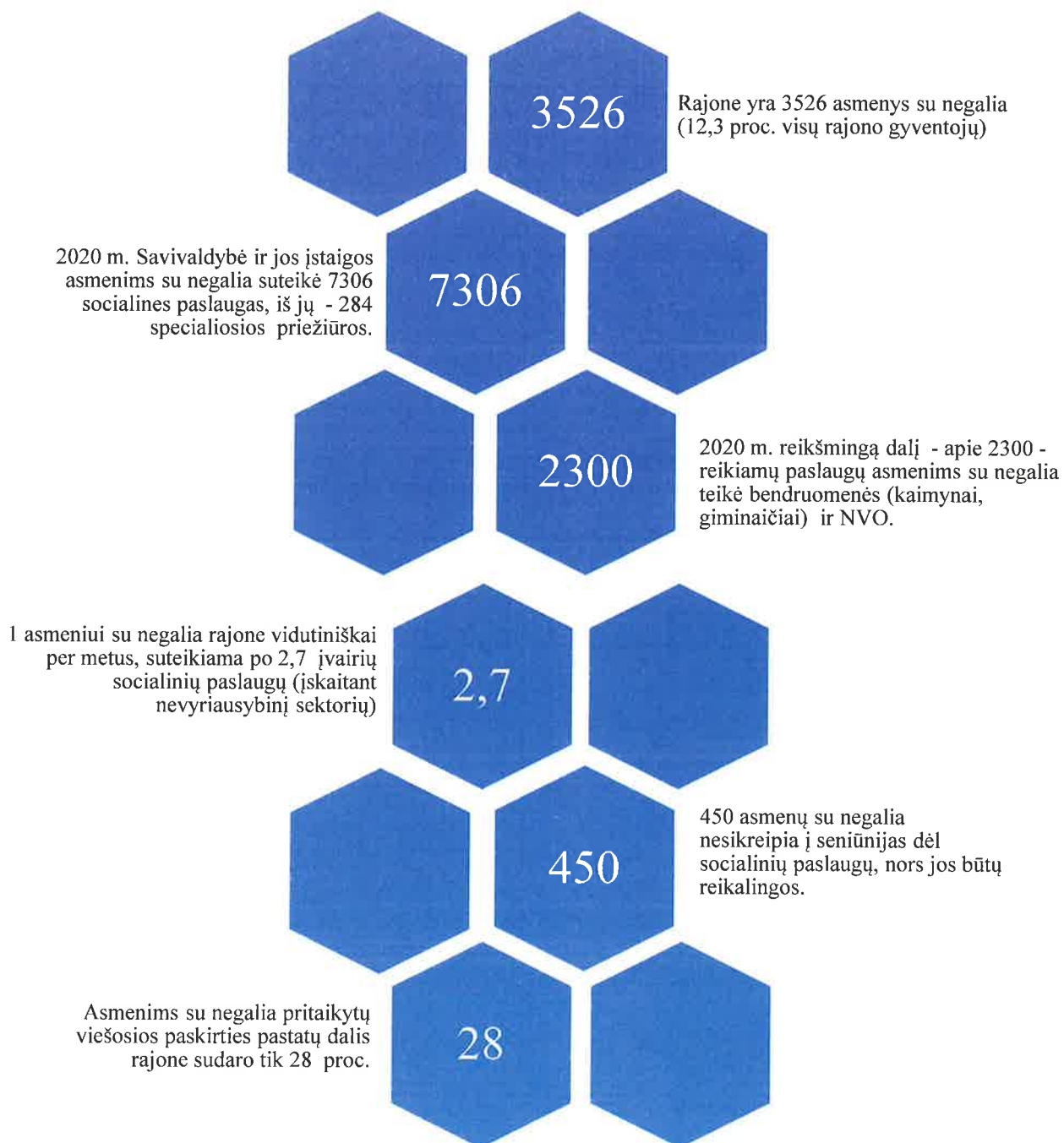
2021 m. balandžio 27d. Nr. KAĮ - 3
Rokiškis

Su audito ataskaita galima susipažinti
Rokiškio rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu : www.rokiskis.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI	9
1. BŪTINA DIDESNĮ DĖMESĮ SKIRTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAVIMUI.....	9
1.1. Trūksta duomenų apie visus Savivaldybėje gyvenančius asmenis su negalia ir jų negalios pobūdį.	9
1.2. Nepakankama socialinių paslaugų poreikio analizė.....	10
1.3. Visuomenei neteikiamas svarstyti Socialinių paslaugų plano projektas	10
2. BŪTINA UŽTIKRINTI, KAD ASMENYS SU NEGALIA GAUTŲ JIEMS REIKALINGAS SOCIALINES PASLAUGAS IR KUO ARČIAU GYVENAMOSIOS VIETOS	11
2.1. Ne visi neįgalieji gauna jiems reikalingas socialines paslaugas.....	11
2.2. Seniūnijos neturi patikimų duomenų apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir jiems reikalingas socialines paslaugas.	13
2.3. Neskaičiuojami ir nevertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai	14
3. BŪTINA GERINTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS VIEŠINIMĄ IR APLINKOS PRIEINAMUMĄ.....	15
3.1. Socialinių paslaugų viešinimas iš esmės pagerintas, tačiau nepakankamas.....	15
3.2. Savivaldybėje viešosios paskirties pastatai, infrastruktūra tik iš dalies pritaikyti asmenims su negalia.....	16
3.3. Viešasis transportas savivaldybėje asmenims su negalia iš esmės nėra pritaikytas	18
4. BŪTINA TURĖTI INFORMACIJĄ APIE SUTEIKTŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ	18
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	20
PRIEDAI.....	22

PAGRINDINIAI FAKTAI

SANTRAUKA

Audito svarba

Norint įgyvendinti žmonių teisę gyventi bendruomenėje, būtina užtikrinti žmonėms prieinamas ir jiems galimybę dalyvauti kasdieniame gyvenime suteikiančias bendruomenines paslaugas¹. Žmonių socialiniai poreikiai auga, todėl reikia ieškoti veiksmingų socialinių paslaugų teikimo būdų, kurie užtikrintų žmonėms saugumą, garantuotų jų socialines teises bei būtinos socialinės pagalbos gavimą.

Lietuvos Respublikos socialinė politika socialinių paslaugų teikimo srityje savivaldybėms skiria vieną iš pagrindinių vaidmenų. Socialinių paslaugų planavimas ir teikimas, socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas yra savarankiška savivaldybių funkcija, o socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas yra valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija².

Pagrindinis savivaldybės vaidmuo teikiant socialines paslaugas – socialinių paslaugų organizavimas: klientų poreikių nustatymas, svarbiausių prioritetų įvertinimas, efektyvus paslaugų teikimas, esamų socialinių paslaugų kokybės kontrolės vykdymas. Socialinės paslaugos turėtų būti organizuojamos ir teikiamos nenutrūkstamai, atsižvelgiant į asmens (šeimos) poreikius, užtikrinant lygias galimybes, orientuotas į naudą jam ir jo artimiausiai aplinkai, sukuriant pakankamą paslaugų tinklą, paslaugas organizuojant kuo arčiau asmens gyvenamosios vietos arba jo namuose.

Socialinės paslaugos Savivaldybėje finansuojamos iš rajono savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos ir kitų finansavimo šaltinių. Savivaldybės biudžeto socialinėms paslaugoms skiriamas finansavimas 2018 - 2020 m. didėjo: 2018 m. skirta 0,91 mln. Eur, 2019 m. – 1,24 mln. Eur., 2020 m. – 1,58 mln. Eur. Augo ir valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos (nuo 0,79 mln. Eur. 2018 m. iki 1,08 mln. Eur. 2020 m.) ir ES struktūrinių fondų lėšos (nuo 0,13 mln. Eur. iki 0,17 mln. Eur.).

Asmenys su negalia yra viena iš tikslinių socialinių paslaugų gavėjų grupių. Savivaldybė, vykdydama vieną iš savo savarankiškų funkcijų, turi sudaryti sąlygas savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgalųjų socialiniam integravimui į bendruomenę.

2020 metais Rokiškio rajono savivaldybėje nuolatinais gyveno 28728 gyventojai³. Iš jų 13592 (47,3 proc.) gyveno mieste, 15136 (52,7 proc.) kaime. Iš bendro skaičiaus asmenų su negalia buvo 3526 arba 12,3 proc. visų rajono gyventojų (Lietuvoje negalią turi 8 proc. šalies gyventojų⁴).

Siekdama įvertinti, ar Savivaldybėje socialinės paslaugos asmenims su negalia organizuojamos taip, kad būtų užtikrintas jų prieinamumas ir kokybė, Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba veiklos auditą įtraukė į 2020-2021 m. veiklos planą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar asmenims su negalia sudarytos galimybės savarankiškai gyventi ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Savivaldybė skiria pakankamą dėmesį socialinių paslaugų planavimui;
- ar užtikrinamas socialinių paslaugų neįgaliesiems prieinamumas ir teikimas savivaldybėje;
- ar Savivaldybėje užtikrinama, kad neįgalieji gautų kokybiškas socialines paslaugas.

Vertinant socialines paslaugas neįgaliesiems **prieinamumo** prasme, laikysime, kad paslaugos yra prieinamos, kai:

- yra užtikrintas aplinkos, transporto ir informacijos prieinamumas;

¹ Europos ekspertų grupė perėjimo nuo institucinės prie bendruomenėje teikiamos globos klausimais. Bendrosios Europos perėjimo nuo institucinės prie bendruomenėje teikimo globos gairės. Briuselis, 2012 m. lapkritis.

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas. 1994-07-07. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 12 p. ir 7 str. 32 p.

³ Rokiškio rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų planas.

⁴ Valstybės kontrolės veiklos audito „Asmenų su negalia socialinė integracija“. 2020-09-07 ataskaita. NR. VAE-9.

- kaupiama informacija apie savivaldybės teritorijoje gyvenančius neįgaliuosius ir atliekamas reikiamų paslaugų vertinimas;
- sudarytos sąlygos socialines paslaugas teikti kuo arčiau gyvenamosios vietos;
- neįgalieji, kuriems reikalingos socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugos, jas gauna.

Vertinant socialines paslaugas neįgaliesiems **kokybės** prasme, laikysime, kad paslaugos yra kokybiškos, kai:

- numatyti priežiūros vykdytojai, veiksmai, terminai;
- atliekama rezultatų analizė ir vertinimas,
- apklausiami paslaugų gavėjai, vykdomi aptarimai;
- paslaugų gavėjai gauna tinkamas, savalaikes ir individualizuotas socialines paslaugas;
- paslaugų gavėjai yra patenkinti jiems suteiktomis socialinėmis paslaugomis, o atvejai, kai yra nepasitenkinimas – nagrinėjami ir priimami sprendimai situacijai pakeiti.

Audituojamieji subjektai - Rokiškio rajono savivaldybės administracija, socialinės paramos ir sveikatos skyrius, seniūnijos, Rokiškio socialinės paramos centras, kitos institucijos, veikiančios ir (ar) galinčios suteikti informaciją šioje srityje.

Informaciją rinkome iš visų Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų (toliau – seniūnijos), Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus (toliau – SPS skyrius), Rokiškio socialinės paramos centro (toliau – RSP centras).

Audituojamas laikotarpis – 2019 – 2020 m. Siekdami įvertinti tendencijas, kai kuriais atvejais naudojome ankstesnių metų duomenis ir vertinome 2021 m. įvykusius pokyčius.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (22- 23 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Socialinės paslaugos, kurias gauna Savivaldybės teritorijoje gyvenantys asmenys su negalia, nepakankamai užtikrina galimybes savarankiškai gyventi bendruomenėje. Teikiamos paslaugos stokoja tikslumo ir poveikimo, nes jos planuojamos ir teikiamos neturint patikimų duomenų apie individualius neįgaliųjų poreikius. Tik maža dalis viešųjų pastatų (28 proc.), infrastruktūros ir transporto pritaikyti asmenims su negalia. Socialinių paslaugų viešinimas nepakankamai susistemintas, neapima visų socialių paslaugų pagal socialinių paslaugų katalogą. Socialinių paslaugų kokybė Savivaldybėje pirmą kartą buvo įvertinta tik pagal 2020 m. apklausos duomenis.

1. Socialinių paslaugų asmenims su negalia planavimas turi trūkumų:

- nepakanka duomenų apie visus Savivaldybėje gyvenančius neįgaliuosius, reguliariai nevykdomos apklausos;
- nepakankama socialinių paslaugų poreikio analizė;
- nereglementuotas socialinių paslaugų planavimas, nenustatyti jam reikalingi duomenys bei jų surinkimo būdai;
- nerengiamas ir neteikiamas svarstyti Socialinių paslaugų plano projektas;

2. Neužtikrinama, kad asmenys su negalia gautų jiems reikalingas socialines paslaugas ir kuo arčiau gyvenamosios vietos:

- ne visi neįgalieji gauna jiems reikalingas socialines paslaugas;
- seniūnijos neturi patikimų duomenų apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir jiems reikalingas socialines paslaugas;
- neskaičiuojami ir nevertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai.

3. Būtina gerinti informacijos apie socialines paslaugas viešinimą ir aplinkos asmenims su negalia prieinamumą:

- socialinių paslaugų viešinimasis iš esmės pagerintas, tačiau nepakankamas;
  - savivaldybėje viešosios paskirties pastatai, infrastruktūra tik iš dalies pritaikyti asmenims su negalia;
  - viešasis transportas savivaldybėje asmenims su negalia iš esmės nėra pritaikytas.
4. **Būtina turėti informaciją apie suteiktų socialinių paslaugų kokybę.**
- socialinių paslaugų kokybės kontrolės tyrimas atliktas ir ataskaita parengta pirmą kartą, todėl nėra galimybės įvertinti pokyčių;
  - socialinių paslaugų kokybė nustatyta tvarka turėtų būti vertinama trimis lygmenimis: paslaugų gavėjų, paslaugų subjektų ir savivaldybės lygmeniu, tačiau savivaldybės lygmeniu vertinimas nebuvo atliktas.

Rekomendacijos

Rokiškio rajono savivaldybės administracijai:

1. Reglamentuoti socialinių paslaugų planavimą Savivaldybėje, nustatant seniūnijų renkamus duomenis ir jų pateikimą.
2. Siekiant socialinių paslaugų tikslumo ir poveikumo, užtikrinti, kad visuomenei būtų sudaryta galimybė išsakyti savo nuomonę apie planuojamas socialines paslaugas.
3. Užtikrinti, kad Socialinių paslaugų planavimo metodikoje nustatyta tvarka būtų skaičiuojami ir vertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai, reguliariai atliekama suteiktų paslaugų analizė ir poveikio vertinimas.
4. Siekiant, kad socialines paslaugas gautų visi neįgalieji, kuriems jos reikalingos, kad paslaugos būtų priartintos prie jų gyvenamosios vietos, būtina stiprinti ir labiau reglamentuoti seniūnijų veiklą socialinio darbo srityje (seniūnijos socialiniai darbuotojai turėtų gerai žinoti aptarnaujamos teritorijos asmenų su negalia ir kitų asmenų, kuriems reikalingos paslaugos, poreikius ir problemas, palaikyti su šia gyventojų grupe nuolatinius kontaktus).
5. Užtikrinti, kad nustatant asmens socialinių paslaugų poreikį, prioritetas būtų teikiamas alternatyvioms institucinei ilgalaikei socialinei globai paslaugoms, teikiamoms bendruomenėje.
6. Stiprinti bendradarbiavimą su nevyriausybiniais sektoriais socialinių paslaugų teikimo srityje.
7. Užtikrinti, kad Savivaldybės tinklapyje skelbiama informacija apie socialines paslaugas atitiktų šių paslaugų viešinimą reglamentuojančius teisės aktus ir būtų reguliariai atnaujinama bei patogia prieinama.
8. Sprendžiant viešosios infrastruktūros ir pastatų prieinamumą asmenims su negalia rajone, priimti konkrečias priemones.
9. Tobulinti socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolę, užtikrinant jos objektyvumą ir atlikimą pagal aprašą.

IŽANGA

Socialinės paslaugos - tai tokios paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, negalios, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime⁵. Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį⁶. Teikiant socialines paslaugas, savivaldybėms tenka vienas iš pagrindinių vaidmenų.

Savivaldybė yra atsakinga ne tik už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą, bet ir už prevencinę veiklą, t. y. veiklą, kuri vykdoma tam, kad išvengtų galimų socialinių problemų kilimo. Savivaldybė planuoja ir organizuoja socialines paslaugas, kontroliuoja bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Savivaldybė planuodama socialines paslaugas vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį. Socialinių paslaugų teikimo mastui ir rūšims pagal gyventojų poreikius nustatyti savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą.

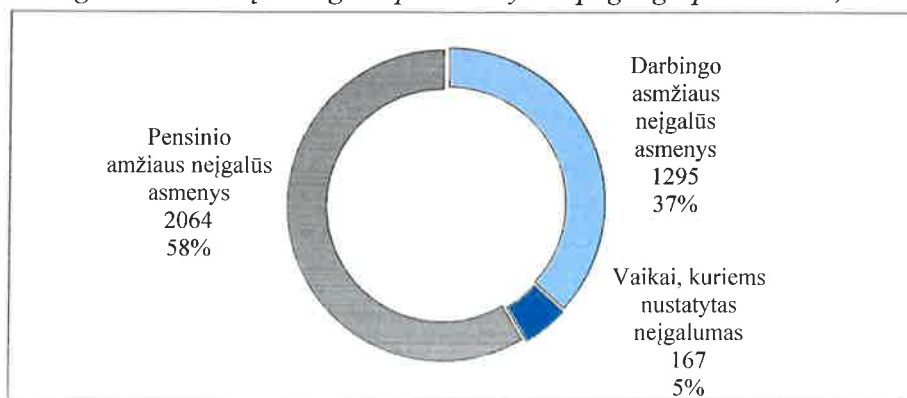
Savivaldybė organizuoja asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymą, pagal nustatytą asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikį skiria socialines paslaugas asmeniui (šeimai), vertina asmens (šeimoms) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas ir nustato asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydį, perduoda savivaldybei priklausančias patalpas socialinių paslaugų įstaigoms panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis, steigia, reorganizuoja ir likviduoja socialinių paslaugų įstaigas bei užtikrina jų funkcionavimą, parenka vaikus galinčius globoti šeimas ir jas prižiūri, rengia ir įgyvendina savivaldybės socialinių paslaugų priemones, numatytas savivaldybės strateginiame plėtros plane ir strateginiame veiklos plane, kontroliuoja jos teritorijoje teikiamų bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę.

Savivaldybėje teikiamos įvairių rūšių socialinės paslaugos, skirtos atskiroms socialinėms žmonių grupėms: senyvo amžiaus žmonėms, šeimoms, turinčioms socialinių problemų bei jų vaikams, smurtą patyrusiems, beglobiams vaikams, neįgaliems žmonėms, asmenims, gyvenantiems skurde, pabėgėliams, taip pat žmonėms, piktnaudžiaujantiems alkoholiu, narkotikais bei kitoms socialinės rizikos grupėms.

Viena iš socialinių paslaugų gavėjų grupių yra asmenys su negalia. Šių asmenų socialinė integracija turi sukurti jiems galimybes gyventi savarankiškai ir būti įtrauktiems į bendruomenę. Tai reiškia visapusi socialinį gyvenimą ir galimybę naudotis visomis visuomenei teikiamomis paslaugomis.

2020 m. socialinių paslaugų plano⁷ duomenimis, iš viso Rokiškio rajone yra 3526 asmenys su negalia. Neįgalieji sudaro 12,3 proc. visų rajono gyventojų.

1 diagrama. Asmenų su negalia pasiskirstymas pagal grupes 2019 m., asm. sk., proc.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal 2020 m. socialinių paslaugų plano duomenis⁹.

⁵ LR socialinių paslaugų įstatymas 2006-01-19. Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 1 d.

⁶ LR socialinių paslaugų įstatymas 2006-01-19. Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 2 d.

⁷ Rokiškio rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų planas, 2020-04-24. Nr. TS-92.

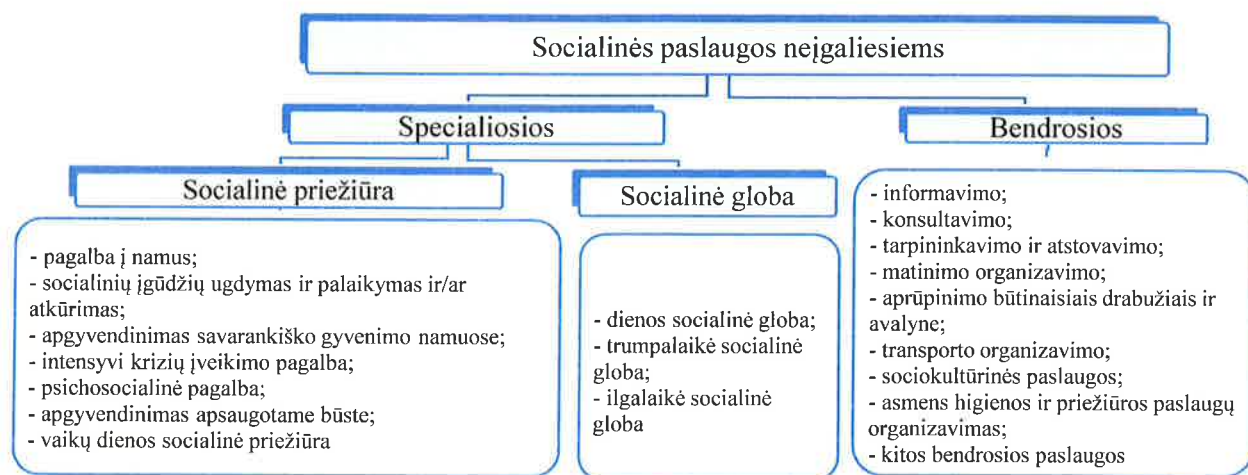
Socialines paslaugas Rokiškio rajono savivaldybėje teikia savivaldybės biudžetinės įstaigos, nevyriausybines organizacijos (toliau – NVO), viešosios įstaigos. 2020 m. socialinių paslaugų plano⁹ duomenimis, socialinių paslaugų infrastruktūrą sudaro 31 subjektas:

- 15 socialinės globos namų ir šeimynų;
- 5 vaikų dienos centrai;
- 1 socialinių paslaugų įstaiga – BĮ Rokiškio socialinės paramos centras;
- 7 nevyriausybines;
- 2 švietimo įstaigos;
- 1 medicininė įstaiga.

Socialinių paslaugų kataloge⁸ asmenims su negalia numatytos sekančios **socialinės paslaugos**:

Bendrosios socialinės paslaugos yra atskiros, be nuolatinės specialistų priežiūros teikiamos paslaugos. Bendrųjų socialinių paslaugų tikslas – ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose, asmens namuose ir kitose vietose, kur organizuojamas socialinių paslaugų teikimas.

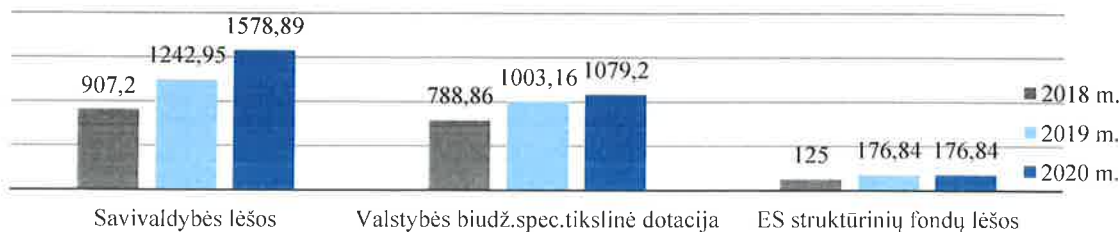
Specialiosios socialinės paslaugos yra visuma paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), kurio gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime, ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka. Specialiųjų socialinių paslaugų tikslas – grąžinti asmens (šeimos) gebėjimus pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę ar tenkinti asmens gyvybinius poreikius, teikiant kompleksinę pagalbą. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose ir asmens namuose.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Socialinių paslaugų katalogą¹⁰.

Socialinės paslaugos gali būti finansuojamos iš savivaldybės, valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, užsienio fondų, paramos (aukų), socialinių paslaugų įstaigų lėšų, asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas ir kt.

2 diagrama. Socialinių paslaugų finansavimas 2018 – 2020 m., planiniai duomenys, tūkst. Eur.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų plano⁹ duomenis.

⁸ Socialinių paslaugų katalogas. LR SADM įsakymas. 2006-04-05. Nr. A1-93

Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms auga: lyginat su 2019 m., 2020 m. planuojamas 27 proc. augimas. Savivaldybės biudžeto planuojamos išlaidos socialinėms paslaugoms 2020 m. sudaro 4,77 proc. bendro savivaldybės biudžeto. Atskiri duomenys apie socialinių paslaugų asmenims su negalia finansavimą Savivaldybėje nekaupiami.

AUDITO REZULTATAI

1. BŪTINA DIDESNĮ DĖMESĮ SKIRTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAVIMUI

Socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo procese svarbus vaidmuo tenka planavimui. Norint pasiekti galutinį socialinių paslaugų tikslą – gražinti asmenims gebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę, būtina sistemingai ir kompleksiskai įvertinti savivaldybės gyventojų poreikius socialinėms paslaugoms, suplanuoti realias jų plėtros apimtis bei etapus, nustatyti savivaldybės socialinių paslaugų sistemos plėtros prioritetus.

LR socialinių paslaugų įstatymo¹⁰ 13 str. 1 d. nustatyta, kad Savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę.

Siekiant nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis pagal gyventojų poreikius, savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų ateinančių metų planą. Savivaldybėje plano projektą rengia atsakingas už socialinių paslaugų planavimą ir jų organizavimo administravimą savivaldybės administracijos padalinys, t. y. Socialinės paramos ir sveikatos skyrius.

1.1. Trūksta duomenų apie visus Savivaldybėje gyvenančius asmenis su negalia ir jų negalios pobūdį.

Socialinių paslaugų planuose pateikiama bendra rajono socialinė ekonominė ir demografinė situacija, tačiau nevertinama seniūnijų lygmeniu, kaip tai numatyta metodikoje¹¹. Socialinių paslaugų 2020 m. plano duomenimis, iš viso rajone yra 3526 asmenys su negalia. Jie sudaro 12,3 proc. visų rajono gyventojų. Lyginant su 2019 m. plane pateiktais duomenimis, šis skaičius išaugo 186 asm. arba 5,6 proc.

Socialinių paslaugų planuose pateikti duomenys apie neįgaliuosius apima tik jų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes, tačiau nėra detalesnės informacijos apie negalios pobūdį (judėjimo, regos, klausos, psichikos, raidos ir kt.), rūšį, darbingumo lygį, specialiuosius poreikius, amžių, lytį ir pan. Todėl galima teigti, kad Savivaldybėje nepakanka socialinių paslaugų teikimui suplanuoti reikalingų duomenų apie visus gyvenančius rajone asmenis su negalia.

Audito metu buvo parengtas klausimynas seniūnijoms, kurių socialinio darbo organizatorių pareigybės aprašyme numatytos funkcijos rinkti, sisteminti ir kaupti informaciją apie priežastis, sukeliančias asmenų socialines problemas, bei nustatyti asmens, šeimos socialinių paslaugų poreikius¹². Seniūnijos buvo apklaustos siekiant ne tik įvertinti, kokius duomenis seniūnijos turi, bet ir surinkti duomenis apie neįgaliuosius. Informaciją teikė visos 10 seniūnijų, tačiau pilnai visus prašomus duomenis apie neįgaliųjų skaičių įvairiais pjuviais (pagal lytį, amžių, negalios lygį ir tipą) pateikė tik 6. Dar 4 seniūnijos turi tik dalį duomenų. Seniūnijų turimi duomenys skiriasi savo struktūra, pavyzdžiui, jei vienos seniūnijos neturi duomenų apie neįgaliųjų pasiskirstymą pagal negalios tipą ar lytį (dalis seniūnijų šiuos duomenis pateikė), tai kitos nežino pasiskirstymo pagal negalios lygį ir pan. Todėl galima daryti išvadą, kad seniūnijų turimi duomenys apie asmenis su negalia yra fragmentiški, neleidžia atlikti išsamios apibendrintos analizės. Seniūnijos renka duomenis savo nuožiūra, nes nėra reglamentuota, kokius duomenis apie asmenis su negalia reikėtų turėti seniūnijose ir, kokie duomenys reikalingi, siekiant užtikrinti, kad Savivaldybėje suplanuotos socialinės paslaugos atitiktų realius neįgaliųjų poreikius.

⁹ Rokiškio rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų planas, 2020-04-24, Nr. TS-92.

¹⁰ 2006-01-19 Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas Nr. X-493 (su pakeitimais).

¹¹ Socialinių paslaugų planavimo metodika. LR vyriausybės 2006-11-15 nutarimas Nr. 1132, 22.2.1. p.

¹² Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Rokiškio miesto seniūnijos socialinio darbo organizatoriaus pareigybės aprašymas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-02-27 įsakymu Nr. P-122, 6 p.

1.2. Nepakankama socialinių paslaugų poreikio analizė.

Audito metu apklausus Rokiškio rajono savivaldybės Socialinių paslaugų ir sveikatos skyriaus (toliau - SPS skyrius) darbuotojus, nustatyta, kad socialinių paslaugų poreikio nustatymui informacija renkama pagal besikreipiančių poreikius, pokalbių su atskirų tikslinių grupių atstovais metu, seniūnijų surinkta informacija iš vietos bendruomenių, kaimynų ir kitų šaltinių apie neįgaliųjų (ir kitų tikslinių grupių) poreikius socialinėms paslaugoms, gaunama informacija iš įvairių sveikatos priežiūros įstaigų, slaugos ir palaikomo gydymo ligoninių dėl asmenų, kuriems reikalingos socialinės paslaugos. Tačiau nenurodoma koku būdu (periodiškumas, dokumentavimas) šie duomenys renkami ir kam panaudojami.

SPS skyrius nurodo, kad vykdomos tik žodinės apklausos, kurių metu surenkama informacija iš suinteresuotų šalių susitikimų ir pokalbių su jais metu. Tačiau tokia apklausa, apimanti tik tam tikras paslaugų gavėjų grupes arba pavienius asmenis, negali nustatyti paslaugų poreikio.

Vykdamas auditą buvo parengtas klausimynas ir seniūnijoms. Apklausoje dalyvavo visų 10 rajono seniūnijų socialinio darbo organizatoriai. Kadangi šie darbuotojai tiesiogiai dirba su neįgaliaisiais, todėl geriausiai gali padėti identifikuoti jų problemas ir pasiūlyti šiems asmenims jų poreikius atitinkančias socialines paslaugas. Tačiau ir seniūnijos nurodė, kad vykdo tik žodines apklausas, kai asmens nuomonės dėl tam tikrų paslaugų poreikio paklausiama pokalbio metu.

Apklausų metu surinkta informacija leidžia spręsti, kad Savivaldybėje neregamentuotas socialinių paslaugų poreikio nustatymo procesas, nepakankamai į poreikio nustatymą įtraukiami patys paslaugų gavėjai. Dėl to kyla rizika, kad suplanuotos socialinės paslaugos gali neatitikti realių neįgaliųjų poreikių.

1.3. Visuomenei neteikiamas svarstyti Socialinių paslaugų plano projektas.

Socialinių paslaugų plano projekto rengimą rekomenduojama derinti su savivaldybės ateinančiųjų metų biudžeto projekto rengimu. Socialinių paslaugų planavimo metodikos¹³ 32 p. nustatyta, kad ateinančių metų socialinių paslaugų plano projektą jo rengėjai pateikia Savivaldybės tarybai svarstyti iki gruodžio 1 d. Savivaldybės taryba jį patvirtina per 2 mėnesius nuo LR einamųjų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo (metodikos - 33 p.).

1 lentelė. Socialinių paslaugų plano rengimo etapai.

Socialinių paslaugų plano rengimo etapas	Dokumento data ir Nr.		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Socialinių paslaugų ateinančiųjų metų plano projektas pateiktas viešai svarstyti (rekomenduojama iki einamųjų metų 10-01)	nepateikta	nepateikta	nepateikta
Patikslintas Socialinių paslaugų plano projektas pateiktas svarstyti Savivaldybės tarybai (rekomenduojama iki einamųjų metų 12-01)	nepateikta	nepateikta	nepateikta
Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai patvirtinti LR įstatymu	2017-12-12, XIII-868	2018-12-11, XIII-1710	2019-12-17, XIII-2695
Savivaldybės tarybos patvirtintas socialinių paslaugų planas	2018-04-27, TS-119	2019-04-26, TS-88	2020-04-24, TS-92

Atliekant auditą nenustatyta duomenų, kad Savivaldybėje būtų rengiami Socialinių paslaugų planų projektai ir jie būtų viešai skelbiami bei svarstomi. Taip pat nėra duomenų, kad šio plano projektai būtų teikiami Savivaldybės tarybai svarstyti dar einamaisiais metais, kaip tai rekomenduoja atlikti Socialinių paslaugų planavimo metodikos 19, 23 ir 34 punktai.

Kadangi 2018 – 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai patvirtinti 2017 - 2019 m. LR įstatymais gruodžio mėnesiais, todėl Savivaldybės socialinių paslaugų planai turėjo būti patvirtinti atitinkamų metų (2018 – 2020 m.) vasario mėnesį. Nustatyta, kad analizuojami planai patvirtinti atitinkamų metų balandžio mėn., t.y. 2 mėnesiai vėliau nei rekomenduojama.

Audito metu atliktos SPS skyriaus apklausos rezultatai atskleidė, kad Socialinių paslaugų planų viešas svarstymas apsiriboja Socialinių paslaugų planų projektų pristatymu pasitarimuose su seniūnijų

¹³ Socialinių paslaugų planavimo metodika. LR vyriausybės 2006-11-15 nutarimas Nr. 1132.

socialiniais darbuotojais, taip pat nevyriausybinų organizacijų renginiuose, Neįgaliųjų reikalų komisijoje ir kituose renginiuose. Socialinių paslaugų plano projekto viešinimas kitais būdais ir platesnei auditorijai nevykdomas.

Nustatyti faktai rodo, kad Savivaldybės Socialinių paslaugų planų rengimo praktika neužtikrina rengiamo plano viešumo, nesudaro galimybės visuomenei išsakyti savo nuomonę, ir tuo pačiu kelia abejones, ar suplanuotos paslaugos pilnai atitinka socialinių paslaugų gavėjų poreikius.

2. BŪTINA UŽTIKRINTI, KAD ASMENYS SU NEGALIA GAUTŲ JIEMS REIKALINGAS SOCIALINES PASLAUGAS IR KUO ARČIAU GYVENAMOSIOS VIETOS

Socialinių paslaugų įstatymo¹⁴ 13 str. nustato, kad Savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Įstatyme nustatyti Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principai (4 str.):

- 1) bendradarbiavimo¹⁵;
- 2) dalyvavimo¹⁶;
- 3) kompleksškumo¹⁷;
- 4) prieinamumo¹⁸;
- 5) socialinio teisingumo¹⁹;
- 6) tinkamumo²⁰;
- 7) veiksmingumo²¹;
- 8) visapusiškumo²².

Pagrindiniai neįgaliųjų socialinės integracijos principai nustatyti Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme²³. Vienas iš jų – decentralizacijos – nustato, kad pagalba neįgaliesiems priartinama prie jų gyvenamosios vietos, bendruomenė įtraukiama į socialinę neįgaliųjų reabilitaciją.

2.1. Ne visi neįgalieji gauna jiems reikalingas socialines paslaugas.

Išsamių domenų apie asmenims su negalia suteiktas socialines paslaugas 2019 - 2020 m. Savivaldybės rengiamuose planuose, ataskaitose nesuradome. Todėl, siekiant įvertinti šiai tikslinei paslaugų gavėjų grupei teikiamų paslaugų apimtį, audito metu buvo surinkti duomenys iš seniūnijų, SPS skyriaus ir RSP centro (2 - 3 priedai).

Asmenims su negalia Savivaldybėje suteiktų socialinių paslaugų, neįskaitant NVO ir bendruomenių teiktų paslaugų, bendras skaičius 2020 m. buvo 7306, lyginant su 2019 m. (7545) – sumažėjo 239. Sumažėjimas stebimas išskirtinai bendrųjų socialinių paslaugų srityje, o specialiosios priežiūros paslaugos – socialinė priežiūra ir socialinė globa – išaugo 25 (2019 m. – 259, 2020 m. – 284).

Vidutiniškai per 20 dienų nuo asmens kreipimosi savivaldybė priima sprendimą dėl socialinių paslaugų skyrimo/ neskyrimo ar pasiūloma alternatyva. Per 2019 m. poreikis specialiosios priežiūros paslaugoms buvo įvertintas 154 asmenims su negalia, o 2020 m. – 160.

¹⁴ LR socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493.

¹⁵ Socialinių paslaugų valdymas, skyrimas ir teikimas remiasi asmens, šeimos, bendruomenės, organizacijų, ginančių žmonių socialinių grupių interesus ir teises, socialinių paslaugų įstaigų, savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimu bei tarpusavio pagalba.

¹⁶ Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo klausimai sprendžiami kartu su socialinių paslaugų gavėjais ir (ar) jų atstovais, organizacijomis, ginančiomis žmonių socialinių grupių interesus ir teises.

¹⁷ Socialinių paslaugų teikimas asmeniui yra derinamas su socialinių paslaugų teikimu jo šeimai.

¹⁸ Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos.

¹⁹ Asmens (šeimos) finansinės galimybės mokėti už socialines paslaugas neturi įtakos asmens (šeimos) galimybėms gauti socialines paslaugas.

²⁰ Asmeniui (šeimai) skiriamos ir teikiamos tokios socialinės paslaugos, kurios atitinka asmens ir šeimos interesus bei nustatytus poreikius.

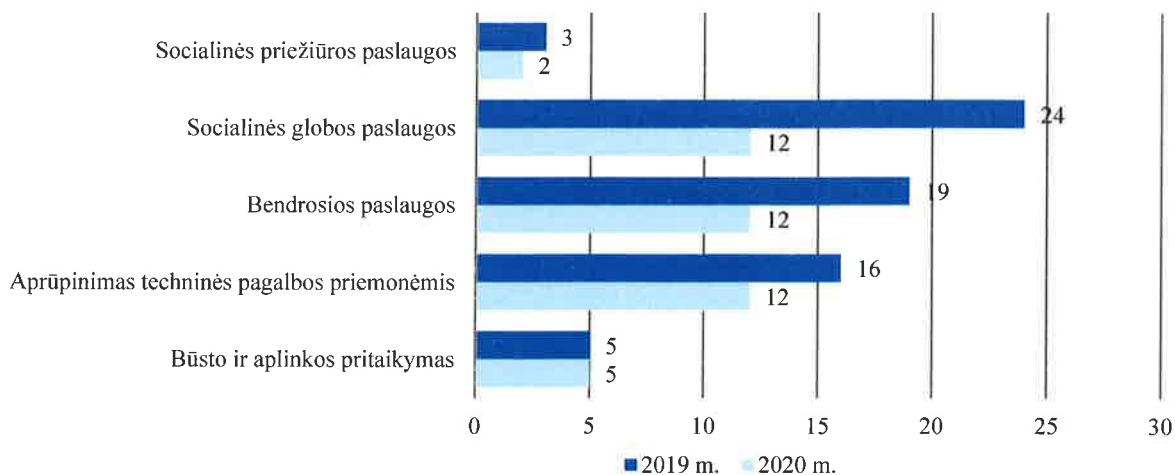
²¹ Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos siekiant gerų rezultatų ir racionaliai naudojant turimus išteklius.

²² Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos derinant jas su pinigine socialine parama, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu, socialinio būsto suteikimu, specialiosios pagalbos priemonėmis.

²³ Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas. 1991-11-28. I-2044, 3 str.

Tačiau audito metu surinkti duomenys parodė, kad dalis asmenų su negalia 2019 - 2020 m. negavo dalies jiems reikalingų paslaugų (2 priedas): 2019 m. nesuteiktos 46, o 2020 m. 26 reikalingos paslaugos.

3 diagrama. Asmenims su negalia nesuteiktos paslaugos pagal rūšis 2019-2020 m., skaičius.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos SPS skyriaus, seniūnijų ir Rokiškio socialinės paramos centro pateiktus duomenis.

Nesuteiktų bendrųjų paslaugų skaičius sumažėjo nuo 19 (2019 m.) iki 12 (2020 m.). Analizuojamais metais nepakako maitinimo, transporto organizavimo, asmens higienos ir priežiūros bei kitų paslaugų.

Nors specialiosios priežiūros paslaugų skaičius neįgaliesiems 2020 m., lyginant su 2019 m., išaugo 10 proc. (25 vnt.), tačiau ne visos reikiamos specialiosios priežiūros paslaugos buvo suteiktos: 2019 m. nesuteiktos 27, o 2020 m. – 14. Nesuteiktų paslaugų skaičius analizuojamais metais sumažėjo beveik per pusę (48 proc.), o poreikio patenkinimo dalis²⁴ išaugo nuo 90 proc. iki 95 proc. arba 5 proc. punktais.

Daugiausia nesuteikiama ilgalaikės socialinės globos (globos namuose) paslaugų: 2019 m. – 15 asmenų su negalia, 2020 m. – 7. Paslaugos poreikio patenkinamo procentas 2019 m. buvo 86, o 2020 m. – 93. Būtent šios paslaugos ir laukti reikia ilgiausiai - vidutiniškai 12 mėn. SPS skyrius nurodo, kad tuo metu, kol žmogus laukia paslaugos, teikiamos kitos, alternatyvios paslaugos (trumpalaikė socialinė globa, dienos socialinė globa namuose, pagalba į namus, dalis asmenų buvo paguldyti į Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių (Rokiškio rajono ligoninė). Tačiau yra rizika, kad problemos sprendimo būdas siūlant alternatyvias paslaugas, gali neužtikrinti, kad asmens poreikiai bus pilnai patenkinti.

Nustatant asmens socialinių paslaugų poreikį, prioritetas turėtų būti teikiamas alternatyvioms institucinei ilgalaikiai socialinei globai paslaugoms, teikiamoms bendruomenėje, kaip tai numatyta socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašuose²⁵. Alternatyvios paslaugos - tai socialinė priežiūra, trumpalaikė socialinė globa, dienos socialinė globa asmens namuose, dienos centre, ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa grupinio gyvenimo namuose.

Asmenims su negalia būsto ir aplinkos pritaikymo tenka laukti 9 - 11 mėn. 2019 m. šios paslaugos poreikis buvo įvertintas 13 asmenų, o 2020 m. – 11. Tačiau paslauga atitinkamais metais suteikta tik 8 ir 6 neįgaliesiems. Tai yra tiek 2019 m., tiek ir 2020 m. buvo po 5 neįgaliuosius, kuriems paslauga nebuvo suteikta. SPS skyrius nurodo priežastis, dėl kurių paslaugos nebuvo suteiktos - neįgalieji nepateikė ar nesusitvarkė reikiamų dokumentų, pastato rekonstrukcijos neatitiko keliamų statybos reikalavimų, atsisakė paslaugos, arba paslauga pagal asmens prašymą buvo perkelta kitiems metams. SPS skyrius pabrėžia, kad

²⁴ asmenų, kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis (t.y. buvo teikiamos paslaugos), santykis su asmenų skaičiumi, kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis (t.y. paslaugos buvo teikiamos + nesuteiktos nors poreikis buvo).

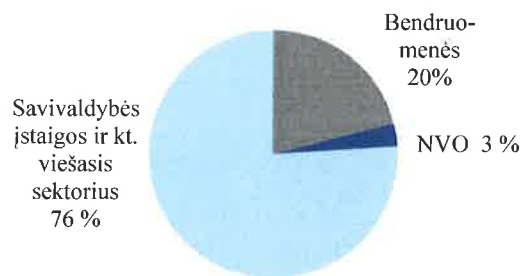
²⁵ Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika, patvirtinta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021-01-22 įsakymu Nr. A1-56, 31 p.

būsto pritaikymas neįgaliesiems ir vaikams su sunkia negalia vykdomas kasmet, taip pat vykdoma ir esamų keltuvų techninė priežiūra (2019 m. – 2 keltuvams, o 2020 m. – 1).

Techninės pagalbos priemonės asmuo gauna iš karto arba gali tekti laukti iki 2 mėn. Neįgaliųjų skaičius, kuriems 2020 m. buvo suteiktos techninės pagalbos priemonės, lyginant su 2019 m. sumažėjo 14,9 proc. (nuo 470 iki 400). Vidutiniškai apie 3 proc. priemonių (2019 m. – 16, 2020 m. – 12), kurioms buvo poreikis, neįgalieji negauna.

Socialines paslaugas asmenims su negalia teikia ir Nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO) bei bendruomenės (artimieji, kaimynai). Šis sektorius suteikia apie 23 proc. visų socialinių paslaugų neįgaliesiems. Seniūnijų pateiktais duomenimis, 2020 m. bendruomenės suteikė 1990 socialinio pobūdžio paslaugų, o NVO – 301 (3 priedas).

4 diagrama. Socialinės paslaugos neįgaliesiems pagal paslaugų teikėjus, proc.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų pateiktus duomenis.

Audito metu iš seniūnijų surinkti duomenys apie nevyriausybinių sektoriaus neįgaliesiems suteiktas paslaugas 2019- 2020 metais (2 priedas). Seniūnijų turimais duomenimis 2020 m. bendruomenės suteikė 1990 socialinio pobūdžio paslaugų, o NVO – 301. Lyginant šio sektoriaus teikiamų paslaugų apimtį su 2019 m. pokyčiai nereikšmingi (sumažėjo 0,4 proc. punkto arba 10).

Bendruomenės ir nevyriausybinių sektorių yra svarbus partneris teikiant socialines paslaugas, nes geriausiai gali užtikrinti paslaugų teikimą asmeniui su negalia arčiausiai jo gyvenamosios vietos. Duomenų, reikalingų auditui atlikti, surinkimas atskleidė nepakankamą bendradarbiavimą su NVO rajone.

Bendruomeninių paslaugų plėtra planuojama ir valstybiniu lygmeniu, todėl būtina stiprinti ir plėsti šį bendradarbiavimą ir Savivaldybėje.

2.2. Seniūnijos neturi patikimų duomenų apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir jiems reikalingas socialines paslaugas.

Vienas iš svarbiausių Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme nustatytų socialinės integracijos principų²⁶ (decentralizacijos) nustato, kad pagalba neįgaliesiems turi būti priartinama prie jų gyvenamosios vietos, bendruomenė įtraukiama į socialinę reabilitaciją. O tam pirmiausia reikalinga turėti patikimus duomenis apie neįgaliuosius ir jų poreikius socialinėms paslaugoms atskirose teritorijose. Tyrimo metu nustatyta, kad seniūnijos nekaupia informacijos apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia, nes tokia prievolė nėra nustatyta (išsamiau - 1.1 punkte).

Siekdami įvertinti, ar socialinės paslaugos prieinamos visiems asmenims su negalia, prašėme seniūnijų socialinių darbuotojų pateikti informaciją apie seniūnijose gyvenančius neįgaliuosius, kuriems būtų reikalingos socialinės paslaugos, tačiau jie nesikreipia. 2019 ir 2020 m. tokių asmenų skaičius išliko panašus - apie 450 (arba 12 - 13 proc. visų rajono neįgaliųjų). Seniūnijų pateiktais duomenimis 80 proc. šių asmenų būtų reikalingos bendrosios socialinės paslaugos, o 20 proc. (88 asmenims) – specialiosios priežiūros paslaugos.

²⁶ Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas. 1991-11-28. I-2044. 3 str.

2 lentelė. Neįgalieji, kurie nesikreipė dėl paslaugų, tačiau jos jiems būtų reikalingos, skaičius

Socialinės paslaugos pavadinimas	Asmenys su negalia
Bendrosios paslaugos	362
Socialinė priežiūra iš viso	48
pagalba į namus	17
Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	10
apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4
intensyvi krizių įveikimo pagalba	1
psichologinė pagalba	16
Socialinė globa, iš viso	40
dienos socialinė globa asmens namuose	17
dienos socialinė globa institucijoje	1
trumpalaikė socialinė globa asmens namuose	2
trumpalaikė socialinė globa globos institucijoje	5
ilgalaikė socialinė globa globos namuose	15
Iš viso:	450

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų pateiktus duomenis.

Tyrimo metu nustatyta, kad beveik kiekvienoje seniūnijoje (9 iš 10) yra ir kitų asmenų, kuriems nėra nustatyta negalia, ir kurie nepriklauso senyvo amžiaus asmenų grupei, tačiau socialinio pobūdžio paslaugos jiems būtų reikalingos dėl sveikatos sutrikimų. Tokių asmenų nėra daug: kiekvienoje seniūnijoje, išskyrus Rokiškio miesto, kuri skaičių nepateikė, tokių asmenų priskaičiuojama nuo 3 iki 10. Tai dažniausiai vieniši, socialinių įgūdžių stokojantys, turintys sveikatos sutrikimų ar žalingų įpročių, tačiau nenorintys bendrauti ir priimti pagalbą.

Audito metu buvo surinkti duomenys iš visų rajono seniūnijų, siekiant identifikuoti problemas socialinių paslaugų neįgaliesiems teikimo srityje. Apklausos rezultatai atskleidė sekančias problemas;

- ne visos paslaugos pasiekia atokiuose kaimo vietovėse gyvenančius žmones;
- paslaugos neteikiamos poilsio ir švenčių dienomis;
- ne visada, kada reikia, neįgalieji gali gauti transporto paslaugą;
- daug problemų kelia priklausomybių ligomis sergantys asmenys, kurie atsisako pagalbos, nenori gydytis, nebendrauja.

Apklausa atskleidė, kad nors seniūnijos ir dalyvauja informacijos apie socialinių paslaugų poreikį surinkimo procese, tačiau šis procesas atskirose seniūnijose skiriasi, jis nėra reglamentuotas, todėl nėra aišku, kas, kada ir kokius duomenis renka, kaupia ir kam ši informacija perduodama ir naudojama.

Siekiant, kad socialines paslaugas gautų visi neįgalieji, kuriems jos reikalingos, kad reikiama pagalba būtų priartinama prie jų gyvenamosios vietos, būtina stiprinti ir labiau reglamentuoti seniūnijų veiklą socialinio darbo srityje. Seniūnijos socialiniai darbuotojai turėtų gerai žinoti aptarnaujamos teritorijos asmenų su negalia ir kitų asmenų, kuriems reikalingos paslaugos, poreikius ir problemas, palaikyti su šia gyventojų grupe nuolatinius kontaktus. Tik šių darbuotojų kryptingas ir atsakingas darbas gali padėti identifikuoti asmenis, kuriems reikalinga pagalba, ir pasirūpinti, kad ta pagalba būtų suteikta laiku ir būtų paveiki.

2.3. Neskaičiuojami ir nevertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai.

Savivaldybės Socialinių paslaugų plane pateikiami planuojami apibendrinti rodikliai, nenurodant žmonių socialinių grupių, kaip tai numatyta Socialinių paslaugų plano patvirtintoje formoje²⁷, todėl nėra galimybės įvertinti nei suteiktų socialinių paslaugų skaičiaus, nei šių paslaugų išvystymo normatyvų ne tik neįgaliesiems, bet ir kitoms socialinėms grupėms. Be to matyti, kad daliai asmenų (neišskiriant neįgalųjų)

²⁷ Socialinių paslaugų planas. LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. A1-104. 6 p.

socialinių paslaugų poreikis yra nepatenkintas: 2019 m. tokių asmenų (šeimų) buvo 27 arba 8,29 proc. asmenų (šeimų), kuriems šis poreikis buvo įvertintas, lyginant su 2018 m., kai buvo 25 asmenys arba 7,84 proc., t.y. skaičius augo²⁸. Tačiau planuose nenurodomos socialinių paslaugų nepatenkinimo priežastys bei priemonės, kurių bus imtasi šiai galimybei ateityje užtikrinti, kaip tai numatyta metodikos 4.2. p.²⁹.

3. BŪTINA GERINTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS VIEŠINIMĄ IR APLINKOS PRIEINAMUMĄ

Siekis užtikrinti neįgaliesiems galimybę laisvai judėti fizinėje aplinkoje ir naudotis visiems prieinama informacija yra numatytas Nacionalinėje neįgalųjų socialinės integracijos 2013–2019 m. programoje³⁰.

3.1. Socialinių paslaugų viešinimas iš esmės pagerintas, tačiau nepakankamas.

Socialinių paslaugų planavimo metodikoje³¹ Savivaldybėms rekomenduojama savo tinklapyje atskirame skyriuje pateikti informaciją apie Savivaldybės organizuojamas socialines paslaugas:

- socialinių paslaugų įstaigas;
- teikiamų paslaugų rūšis;
- paslaugų gavimo tvarką, sąlygas;
- mokėjimo už socialines paslaugas tvarką;
- socialines paslaugas reglamentuojančius teisės aktus.

Šios metodikos 19³², 23³³ ir 34³⁴ straipsniuose numatytas Savivaldybės socialinių paslaugų plano viešinimas tinklapyje.

Socialinių paslaugų įstatymo³⁵ 25¹(3 str.) nustatyta, kad Savivaldybės savo tinklapyje turi skelbti informaciją apie jų teritorijoje veikiančias socialinių paslaugų įstaigas, teikiančias akredituotą socialinę priežiūrą.

Atliekant šio audito išankstinį tyrimą, nustatyti sekantys socialinių paslaugų viešinimo Savivaldybės tinklapyje trūkumai:

- Nėra atskiro skyriaus apie savivaldybės organizuojamas socialines paslaugas: socialinių paslaugų įstaigas, teikiamų paslaugų rūšis, paslaugų gavimo tvarką, sąlygas, mokėjimo už socialines paslaugas tvarką, socialines paslaugas reglamentuojančius teisės aktus, kaip tai rekomenduojama Socialinių paslaugų planavimo metodikoje.
- Neskelbiama informacija apie savivaldybės teritorijoje veikiančias socialinių paslaugų įstaigas, nors tai įpareigoja atlikti Socialinių paslaugų įstatymas.
- Socialinės paramos skyriaus dalyje neskelbiamas Socialinių paslaugų planas, taip pat nėra ir nuorodos, kur šį planą būtų galima surasti.
- Skelbiamos ne visos paslaugos, kurios numatytos Socialinių paslaugų kataloge.

²⁸ Rokiškio rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų planas, 2020-04-24, Nr. TS-92.

²⁹ 4.2. Jeigu nėra galimybės organizuoti socialines paslaugas pagal poreikius visoms žmonių socialinėms grupėms arba jų organizuojama mažiau, nei nustato socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinami Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai, socialinių paslaugų plane turi būti pateikiami argumentai, nurodomos priežastys ir priemonės, kurių bus imtasi šiai galimybei ateityje užtikrinti.

³⁰ Vyriausybės 2012-11-21 nutarimu Nr. 1408 patvirtinta Nacionalinė neįgalųjų socialinės integracijos 2013–2019 m. programa.

³¹ Socialinių paslaugų planavimo metodika, LR vyriausybės 2006-11-15 nutarimas Nr. 1132, 34 p.

³² 19. Savivaldybei rekomenduojama parengti socialinių paslaugų ateinančiųjų metų plano projektą ir pateikti jį viešai svarstyti iki einamųjų metų spalio 1 dienos.

³³ 23. Socialinių paslaugų ateinančiųjų metų plano projekto viešam svarstymui rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 2 mėnesių laikotarpį. Visuomenei turi būti sudarytos galimybės susipažinti su socialinių paslaugų plano projektu, išsakyti nuomonę ir pateikti pasiūlymus. Socialinių paslaugų plano projektą rekomenduojama skelbti vietos spaudoje, savivaldybės interneto tinklalapyje ar kitose visuomenės informavimo priemonėse, aptarti su visuomene, organizacijomis susirinkimų ir viešų svarstymų metu.

³⁴ 34. Socialinių paslaugų planus ir jų įgyvendinimo rezultatus savivaldybės skelbia viešai savo interneto tinklalapiuose. Rekomenduojama kiekvienai savivaldybei savo interneto tinklalapyje turėti atskirą skyrių apie savivaldybės organizuojamas socialines paslaugas: socialinių paslaugų įstaigas, teikiamų paslaugų rūšis, paslaugų gavimo tvarką, sąlygas, mokėjimo už socialines paslaugas tvarką, socialines paslaugas reglamentuojančius teisės aktus.

³⁵ LR socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493.

- Dalis informacijos yra neaktuali, nes neatnaujinta.
- Informacija nenusisteminta. Nenurodoma kokiai tikslinei paramos gavėjų grupei skirta informacija. Seniūnijų teikiamų paslaugų sąrašas apima visas seniūnijų teikiamų paslaugų sritis. Informacija nesusisteminta, todėl sunku suprasti, kokia socialinė parama ir kokios socialinės paslaugos gali būti skirtos asmenims su negalia.

Didžiausio socialinių paslaugų teikėjo Rokiškio rajone - Rokiškio socialinės paramos centro – nuostatuose³⁶ numatyta, kad jis teikia informaciją ir konsultuoja gyventojus teikiamų rajone socialinių paslaugų klausimais (13.3 p.) bei skleidžia informaciją apie Centro teikiamas socialines paslaugas, jų skyrimo ir teikimo tvarką; informuoja apie naujus įgyvendinamus socialinius projektus (13.17 p.).

Rokiškio socialinės paramos centras 2021 m. įgyvendino projektą „Bendradarbiavimas ir informacijos apie socialines paslaugas sklaida Rokiškio mieste“ (08.6.1-ESFA-T-927 Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas) ir balandžio mėn. visuomenei pristatė specialų interaktyvų standą, kuriame patraukliai ir kiekvienam suprantamai pateikta informacija apie rajone teikiamas socialines paslaugas, internete adresu <https://socsketis.lt> patalpinta informacija apie socialines paslaugas. Parengta informavimo apie socialinę paramą sistema, apimanti visus socialinių paslaugų teikėjus. Pateikiama susisteminta informacija apie socialinę paramą, ji lengvai prieinama ne tik socialinių paslaugų gavėjams, bet ir jų teikėjams. Tai iš esmės pagerino socialinių paslaugų viešinimą rajone.

Seniūnijų, SPS skyriaus RSP centro vykdytos apklausos atskleidė, kad socialinių paslaugų viešinimui naudojami ir kiti informacijos viešinimo būdai, ne tik internetinis tinklapis. Platinami įvairūs bukletai, seniūnijose, įstaigose įrengti standai, informuojama įvairių renginių metu, teikiamos individualios konsultacijos. Seniūnijų socialinio darbo organizatoriai atkreipė dėmesį, kad ne visi būdai yra priimtini asmenims su negalia ir ypač senyvo amžiaus. Todėl, jų nuomone, pats populiariausias informavimo būdas išlieka pokalbis su socialiniu darbuotoju apie teikiamas paslaugas.

Nors viešinimas vykdomas įvairiais būdais, parengta ir pradėjo funkcionuoti informavimo apie socialines paslaugas sistema, tačiau nustatytus viešinimo Savivaldybės internetiniame tinklapyje trūkumus reikia šalinti, nes susistemintos, aktualios, reguliariai atnaujinamos ir patogiai prieinamos informacijos apie visas socialines paslaugas stoka gali lemti, kad asmenys, kuriems reikalingos socialinės paslaugos gali jos negauti.

3.2. Savivaldybėje viešosios paskirties pastatai, infrastruktūra tik iš dalies pritaikyti asmenims su negalia.

Sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgaliųjų socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas – yra viena iš Savivaldybės savarankiškųjų funkcijų³⁷.

Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme³⁸ nustatyti pagrindiniai neįgaliųjų socialinės integracijos principai. Vienas iš jų - prieinamumo – neįgaliesiems sudaromos sąlygos veiklai visose gyvenimo srityse ir galimybė naudotis ištekliais.

Neįgaliųjų socialinės integracijos programoje³⁹ vienas iš keliamų tikslų yra užtikrinti neįgaliesiems galimybę laisvai judėti fiziniame aplinkoje ir naudotis visiems prieinama informacija.

Teisės aktai neįpareigoja pritaikyti esamų pastatų neįgaliųjų poreikiams, jei jie nėra atnaujinami (modernizuojami), rekonstruojami ar remontuojami. Pritaikius statinius ne visais atvejais išlaikomas jų prieinamumas per visą naudojimo trukmę. Teisės aktuose⁴⁰ numatyta, kad savivaldybių administracijos

³⁶ BĮ Rokiškio socialinės paramos centras, nuostatai, patvirtinti 2020-05-29, TS-140.

³⁷ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07, Nr. I-533.

³⁸ Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas, 1991-11-28, I-2044.

³⁹ Neįgaliųjų socialinės integracijos programa, LR vyriausybės 2012-11-21 nutarimas Nr. 140812

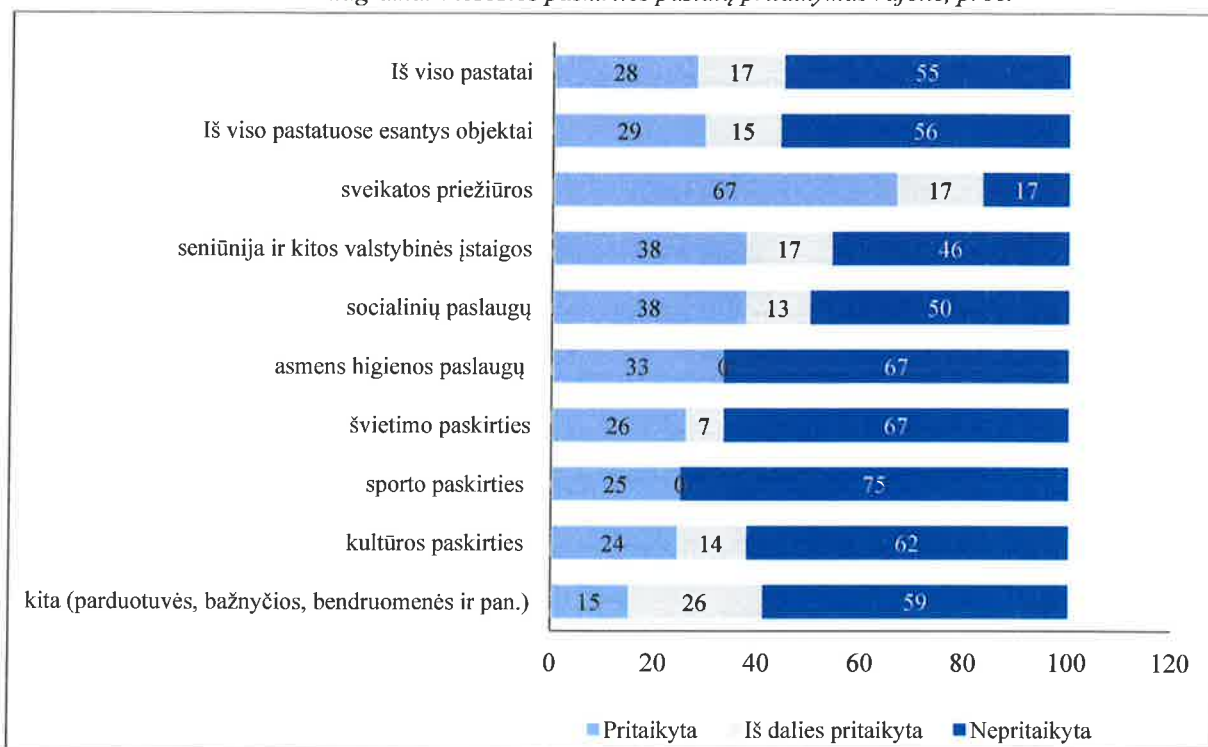
⁴⁰ Statybos įstatymas, 49 str. 1 d. 3 p.: Aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 1.03.07:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“. 10.24. p.

atlieka statinių naudojimo priežiūrą, tačiau kontroliuojančių institucijų funkcijos dėl asmenims su negalia skirtų elementų prieinamumo išlaikymo priežiūros nėra tiksliai nustatytos.

Siekiant įvertinti viešosios paskirties pastatų, infrastruktūros bei transporto prieinamumą rajone, apklausėme seniūnijų socialinio darbo organizatorius, prašydami įsivertinti situaciją kiekvienoje iš jų. Seniūnijų duomenimis viešosios paskirties pastatų rajone yra 183, iš jų tik 51 arba 28 proc. pritaikyti asmenims su negalia ir 31 arba 17 proc. dalinai pritaikyti asmenims su negalia. Šiuose pastatuose yra 231 viešosios paskirties objektas, iš kurių pritaikyti neįgaliesiems 53 arba 23 proc., o dalinai pritaikyti 38 arba 16 proc. Pateikiame apibendrintus duomenis apie pastatų pritaikymą rajone.

5 diagrama. Viešosios paskirties pastatų pritaikymas rajone, proc.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 10 seniūnijų pateiktus duomenis.

Geriausiai neįgalųjų poreikius rajone atitinka sveikatos priežiūros pastatai. Tokių pastatų rajone seniūnijos suskaičiavo 18, iš jų 67 proc. pilnai pritaikyti, o 17 proc. dalinai pritaikyti neįgaliesiems. Šiuose pastatuose yra 23 sveikatos priežiūros objektai, iš kurių 52 proc. pritaikyti neįgaliesiems, o 17 proc. dalinai pritaikyti.

Iš 24 seniūnijų ir kitų valstybinių įstaigų pastatų pilnai pritaikyti 9 arba 38 proc., o iš juose esančių 34 objektų pilnai pritaikyti 10 arba 29 proc. Iš 8 socialinės paskirties pastatų neįgaliesiems pritaikyti 3 arba 38 proc. Iš 27 švietimo paskirties pastatų neįgaliesiems pritaikyti 7 arba 26 proc., o iš 29 juose esančių objektų pritaikyti 8 arba 28 proc. Iš 37 kultūros paskirties pastatų neįgaliesiems pritaikyti 9 arba 46 proc., o iš 63 juose esančių objektų pritaikyti 9 arba tik 14 proc.

Kitos paskirties pastatai (parduotuvės, bažnyčios, bendruomenės ir pan.) sudaro net trečdalį visų viešosios paskirties pastatų (34 proc.), tačiau jie mažiau pritaikyti asmenims su negalia: pilnai pritaikyti tik 9 pastatai arba 15 proc., o dalinai 16 arba 26 proc.

Visose seniūnijose yra poreikis neįgaliesiems specialiai pritaikytų viešosios paskirties pastatų.

3 lentelė, Pastatų prieinamumą neįgaliesiems pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Seniūnija	Pastatai (pritaikymas neįgaliesiems proc.):			Pastatuose esantys atskiri objektai (pritaikymas neįgaliesiems proc.):		
		pritaikyta	iš dalies pritaikyta	nepritaikyta	pritaikyta	iš dalies pritaikyta	nepritaikyta
1	Juodupės seniūnija	7	64	29	4	46	50
2	Jūžintų seniūnija	47	12	41	32	7	61
3	Kamajų seniūnija	8	8	84	6	12	82
4	Kriaunų seniūnija	25	25	50	27	18	55
5	Kazliškio seniūnija	13	13	74	13	6	81
6	Obelių seniūnija	27	0	73	24	0	76
7	Pandėlio seniūnija	14	14	72	14	14	72
8	Panemunėlio seniūnija	88	0	12	88	0	12
9	Rokiškio kaimiškoji seniūnija	31	69	0	21	0	79
10	Rokiškio miesto seniūnija	28	5	67	29	4	67
	Iš viso:	28	17	55	23	17	60

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos 10 seniūnijų pateiktus duomenis.

Apklausus seniūnijas apie infrastruktūros⁴¹ pritaikymą asmenims su negalia gauti atsakymai leidžia daryti išvadą, kad šioje srityje taip pat yra daug problemų. Nė viena seniūnija nenurodė, kad jų seniūnijoje esanti infrastruktūra yra pritaikyta neįgaliesiems: pusė seniūnijų nurodė, kad infrastruktūra visai nepritaikyta asmenims su judėjimo negalia, o kita pusė atsakė, kad tik maža dalis jų teritorijoje esančios infrastruktūros yra pritaikyta arba iš dalies pritaikyta neįgaliesiems.

Tačiau poreikis neįgaliesiems pritaiktos infrastruktūros rajone yra. Su fizine negalia vien Rokiškio mieste yra apie 50 asmenų, o kitose seniūnijose dar 39. Todėl iš viso rajone yra beveik 90 neįgaliųjų (89 asmenys), kuriems dėl judėjimo sutrikimų reikalinga jiems pritaikyta infrastruktūra.

Pastaruoju metu pastatų ir infrastruktūros pritaikymo neįgaliesiems problemos buvo viešinamos rajono žiniasklaidos priemonėse, televizijoje, nagrinėjamos ir sprendžiamos rajono Savivaldybėje, rajono vadovai asmeniškai dalyvavo tyrime, kurio metu buvo siekiama įvertinti infrastruktūros prieinamumą asmenims su judėjimo negalia. Nors problemos dažnai yra žinomos ir bandoma jas spręsti, tačiau išsami infrastruktūros analizė rajone nėra atliekama, tą pažymėjo ir seniūnijos, atsakydamos į apklausos klausimus. Atlikus visų rajono seniūnijų infrastruktūros pritaikymo asmenims su negalia analizę, ją aptarus su neįgaliosius atstovaujančiomis organizacijomis, tikslinga Savivaldybėje nustatyti prioritetinius ir daugiausia problemų keliančius objektus, kad investicijos šioje srityje būtų planuojamos kryptingai.

3.3. Viešasis transportas savivaldybėje asmenims su negalia iš esmės nėra pritaikytas.

Surinka informaciją iš seniūnijų ir SPS skyriaus patvirtino faktą, kad maršrutiniai autobusai rajone iš esmės nėra pritaikyti asmenims su negalia, be to į kaimiškas vietas jie vyksta labai retai. Rokiškio rajonas neturi miesto ir tarp miestinių autobusų pritaiktų neįgaliesiems, išskyrus 2 žemagrindžius.

4. BŪTINA TURĖTI INFORMACIJĄ APIE SUTEIKTŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ

Rokiškio rajono socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolės tvarkos apraše⁴² nustatyti šios kontrolės tikslai ir uždaviniai. Numatyta, kad Socialinių paslaugų kokybė vertinama trimis lygmenimis:

- paslaugų gavėjų;
- paslaugų subjektų;
- savivaldybės lygmeniu.

⁴¹ keliai, šaligatviai, viešosios poilsio zonos ir pan.

⁴² Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-12-20. įsakymas Nr. AV-1317.

Socialinės priežiūros ir paslaugų kokybės tyrimai 2020 m. buvo atlikti pirmą kartą. Apklausas atliko RSP centro padalinių⁴³ darbuotojai. Tyrimo metu buvo apklausiami socialinių paslaugų gavėjai, norint iširti jų nuomonę apie teikiamų socialinių paslaugų kokybę bei išsiaiškinti svarbiausius aspektus, kuriuos reikia tobulinti, efektyvinant socialinių paslaugų teikimą, bei apklausiami darbuotojai, siekiant įvertinti jų teikiamų socialinių paslaugų kokybę, darbo organizavimo efektyvumą ir sunkumus.

Apklausoje atliktos atskiruose Rokiškio SPC padaliniuose, neišskiriant atskirų socialinių paslaugų gavėjų grupių. RSPS skyrius parengė Rokiškio rajono socialinių paslaugų kokybės kontrolės 2020 m. ataskaitą⁴⁴. Atlikus ataskaitos analizę⁴⁵ nustatyta, kad nors socialinių paslaugų kokybė turėtų būti vertinama trimis lygmenimis: paslaugų gavėjų, paslaugų subjektų ir savivaldybės lygmeniu⁴⁶, tačiau vertinimas savivaldybės lygmeniu 2020 m. nebuvo atliktas. Todėl nebuvo įvertintas socialinių paslaugų rezultatyvumas ir efektyvumas.

Kadangi Pagalbos į namus padalinys, teikiantis paslaugas ir asmenims su negalia, 2020 m. buvo reorganizuotas, tai paslaugų kokybės kontrolė paslaugų teikėjų lygmeniu nebuvo atlikta.

Paslaugų kokybės vertinimo tyrime dalyvavo informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo, maitinimo organizavimo ir pagalbos ruošiant maistą, pagalbos buityje ir namų ruošoje, palydėjimo į įvairias įstaigas paslaugas gavę asmenys, tame tarpe ir neįgalieji. Jiems suformuluoti klausimai⁴⁷ turėjo padėti įvertinti paslaugų teikėjus, tačiau visų respondentų atsakymai į visus klausimus buvo teigiami, ir tai kelia abejonių dėl atsakymų objektyvumo, nes apklausas vykdė įstaigos, teikiančios paslaugas, darbuotojai.

Apklausoje vertinta 15 socialinių paslaugų. Respondentai naudingiausiomis įvardino informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo organizavimo, transporto, pagalbos ir namų ruošoje, lydėjimo į įvairias įstaigas, asmens higienos paslaugų organizavimo paslaugas. Mažiausiai paslaugų gavėjai dėmesio skyrė socialinėms – kultūrinėms ir atokvėpio paslaugoms.

Apie teikiamas paslaugas daugiausiai sužino iš socialinių darbuotojų (39 proc.), medicinos darbuotojų (30,5 proc.), pažįstamų (22,2 proc.), mažiau iš žiniasklaidos (5,5 proc.), savivaldybės specialistų (2,7 proc.).

NVO, veikiančias socialinių paslaugų srityje, žino tik beveik kas trečias (27,8 proc.) respondentas, o likusi dalis (72,2 proc.) atsakė nežinantys. Paprašyti išvardinti NVO, su kuriomis teko bendradarbiauti arba yra girdėję apie jų veiklą, respondentai nenurodė nė vienos. Todėl daroma išvada, kad socialines paslaugas gaunantys žmonės nežino arba mažai žino apie nevyriausybinių sektorių.

58 proc. apklaustųjų nurodė, kad, pradėjus teikti socialines paslaugas, labai pagerėjo situacija šeimoje, 40 proc. – pagerėjo, ir tik 2 proc. – liko tokia pati. Respondentų nuomone, situacijos šeimoje pagerėjimui didžiausią įtaką turėjo darbuotojų profesionalumas ir kompetencija, paslaugų teikėjų rūpestingumas ir atsidavimas darbui bei laikas, kurio daugiau skiriama problemoms spręsti. Mažiau įtakos turėjo gauta materialinė ir finansinė parama.

Kadangi socialinių paslaugų kokybės kontrolės tyrimas atliktas ir ataskaita parengta pirmą kartą, nėra galimybės įvertinti pokyčių. Tačiau paslaugas į namus gaunantiems asmenims anketinėje apklausoje atsakius tik į uždarus klausimus bei nepateikus pastabų dėl teikiamų paslaugų kokybės, pageidavimų ar pasiūlymų, kyla abejonė dėl atliktos anketinės apklausos objektyvumo, o ir patys ataskaitos rengėjai sutinka, kad kito tyrimo metu reikėtų tobulinti apklausos organizavimą.

⁴³ RSP centro padaliniai: Šeimos ir vaiko gerovės centras, Pagalbos į namus padalinys. Obelių savarankiško gyvenimo namai.

⁴⁴ Patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės direktoriaus 2021-03-05 įsakymu Nr. AV-195.

⁴⁵ Kadangi neįgaliesiems paslaugas teikia Pagalbos į namus padalinys, todėl vertinome šio padalinio apklausos rezultatus.

⁴⁶ 6.3.1. patikrinimas socialinių paslaugų įstaigoje arba socialinių paslaugų teikimo vietoje (įstaigos dokumentacijos apžiūra, dalyvavimas susirinkimuose):

6.3.2. atvejo tyrimas, reaguojant į paslaugų gavėjo, jo šeimos narių, kitų asmenų skundus.

⁴⁷ ar suteikia pakankami informacijos, ar mandagiai bendrauja, ar skiria pakankamai laiko paslaugoms teikti, kaip atsižvelgia į pageidavimus, ar jais paslaugų gavėjai pasitiki.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rokiškio rajono savivaldybės administracijai

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas/ Priemonė/ Komentarai*	Įgyvendinimo terminas (data)*
1.	Reglamentuoti socialinių paslaugų planavimą Savivaldybėje, nustatant seniūnijų renkamus duomenis ir jų pateikimą.	Įpareigoti paruošti seniūnijų socialinio darbo organizatorius informacinę duomenų bazę apie seniūnijos gyventojus, neįgaliuosius ir socialinių paslaugų poreikį, ir pateikti Socialinės paramos ir sveikatos skyriui.	2021-12-01
2.	Siekiant socialinių paslaugų tikslumo ir poveikimo, užtikrinti, kad visuomenei būtų sudaryta galimybė išsakyti savo nuomonę apie planuojamas socialines paslaugas.	Paruošti anketinę apklausą gyventojas (per seniūnijas arba elektroninėje erdvėje) ir atlikti šios apklausos analizę.	2021-12-01
3.	Užtikrinti, kad Socialinių paslaugų planavimo metodikoje nustatyta tvarka būtų skaičiuojami ir vertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai, reguliariai atliekama suteiktų paslaugų analizė ir poveikio vertinimas.	Suskaičiuoti ir įvertinti socialinių paslaugų išvystymo normatyvus, atlikti suteiktų paslaugų analizę ir poreikio vertinimą pagal patvirtintą socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros tvarką.	2021-12-01
4.	Siekiant, kad socialines paslaugas gautų visi neįgalieji, kuriems jos reikalingos, kad paslaugos būtų priartintos prie jų gyvenamosios vietos, sustiprinti ir labiau reglamentuoti seniūnijų veiklą socialinio darbo srityje (seniūnijos socialiniai darbuotojai turėtų gerai žinoti aptarnaujamos teritorijos asmenų su negalia ir kitų asmenų, kuriems reikalingos paslaugos, poreikius ir problemas, palaikyti su šia gyventojų grupe nuolatinis kontaktus).	Įpareigoti seniūnijų socialinio darbo organizatorius palaikyti kontaktą su seniūnijos teritorijoje gyvenančiais neįgaliais asmenimis, kitais asmenimis analizuoti socialinių paslaugų poreikį. Informaciją pateikti Socialinės paramos ir sveikatos skyriui.	2021-11-01
5.	Užtikrinti, kad nustatant asmens socialinių paslaugų poreikį, prioritetas būtų teikiamas alternatyvioms institucinei ilgalaikiai socialinei globai paslaugoms, teikiamoms bendruomenėje.	Surengti pasitarimą su seniūnijų socialinio darbo organizatorėmis, informuojant apie alternatyvias paslaugas, nustatant socialinių paslaugų poreikį.	2021-06-01
6.	Stiprinti bendradarbiavimą su nevyriausybiniais sektoriumi socialinių paslaugų teikimo srityje.	Surengti pasitarimą su Neįgaliųjų reikalų komisija, savivaldybės tarybos Sveikatos ir socialinės apsaugos komitetu dėl nevyriausybinių organizacijų, susijusių su socialinių paslaugų teikimu, numatant konkrečias priemones stiprinant jų bendradarbiavimą.	2021-06-01

7.	Užtikrinti, kad Savivaldybės internetiniame tinklapyje skelbiama informacija apie socialines paslaugas atitiktų šių paslaugų viešinimą reglamentuojančius teisės aktus ir būtų reguliariai atnaujinama bei patogia prieinama.	Savivaldybės internetiniame puslapyje parengti visą informaciją apie socialines paslaugas, reglamentuojančias pagal teisės aktus, pastoviai ją atnaujinant.	2021-07-01
8.	Sprendžiant viešosios infrastruktūros ir pastatų prieinamumą asmenims su negalia rajone, priimti konkrečias priemones.	Surengti pasitarimą su Neįgaliųjų reikalų komisija, savivaldybės tarybos Sveikatos ir socialinės apsaugos komitetu, informuojant apie atliktą analizę dėl viešosios infrastruktūros ir pastatų prieinamumo asmenims su negalia, ir atsižvelgiant į jų pasiūlymus, pateikti administracijai konkrečias priemones.	2021-09-01
9.	Tobulinti socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolę, užtikrinant jos objektyvumą ir atlikimą pagal aprašą ⁴⁸ .	Pakeisti Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-12-20 įsakymą Nr. AV-1317 „Rokiškio rajono socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kontrolės tvarkos aprašą“, tobulinant anketų klausimus ir atsižvelgiant į 2020 metų atlikto tyrimo rekomendacijas. Užtikrinti šio aprašo įgyvendinimą.	2021-11-01

* priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikia nurodytas subjektas.

Asmuo, atsakingas už priemonių įgyvendinimą - Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėjo pavaduotoja Zita Čaplkienė.

Savivaldybės kontrolierė

Danguolė Namajūnienė

Vyriausioji specialistė

Aušra Beconienė

⁴⁸ Rokiškio rajono socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolės tvarkos aprašas. Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-12-20. įsakymas Nr. AV-1317.

PRIEDAI

Veiklos audito „Savivaldybės socialinių paslaugų asmenims su negalia prieinamumas ir kokybės“ ataskaitos
I priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar asmenims su negalia sudarytos galimybės savarankiškai gyventi ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Savivaldybė skiria pakankamą dėmesį socialinių paslaugų planavimui;
- ar užtikrinamas socialinių paslaugų neįgaliesiems prieinamumas ir teikimas savivaldybėje;
- ar Savivaldybėje užtikrinama, kad neįgalieji gautų kokybiškas socialines paslaugas.

Audituojamieji subjektai - Rokiškio rajono savivaldybės administracija, socialinės paramos ir sveikatos skyrius, seniūnijos, Rokiškio socialinės paramos centras, kitos institucijos, veikiančios ir (ar) galinčios suteikti informaciją šioje srityje.

Audituojamas laikotarpis – 2019 – 2020 m. Siekdami įvertinti tendencijas, kai kuriais atvejais naudojome ankstesnių metų duomenis ir vertinome 2021 m. įvykusius pokyčius.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus².

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. BŪTINA DIDESNĮ DĖMESĮ SKIRTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAVIMUI		
1.1. Trūksta duomenų apie visus Savivaldybėje gyvenančius asmenis su negalia ir jų negalios pobūdį	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyriaus atsakingus specialistus, kokius duomenis apie asmenis su negalia turi, renka ir naudoja rengdami socialinių paslaugų planus. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar savivaldybė skiria pakankamą dėmesį socialinių paslaugų planavimui, atsižvelgdama į neįgalių gyventojų skaičių ir negalios pobūdį
1.2. Nepakankama socialinių paslaugų poreikio analizė	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėtas Savivaldybės socialinių paslaugų planų rengimo procesas. <u>Apklausa, pokalbis</u> Naudoti seniūnijų ir Rokiškio socialinių paslaugų ir sveikatos skyriaus apklausų duomenys. Nagrinėti Savivaldybės konsultavimosi su gyventojais, apklausų dokumentai. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar savivaldybė skiria pakankamą dėmesį socialinių paslaugų planavimui, atsižvelgdama į visuomenės poreikius
1.3. Visuomenei neteikiamas svarstyti Socialinių paslaugų plano projektas	<u>Duomenų analizė</u> Analizuota, kokia informacija apie savivaldybės socialinių paslaugų planą skelbiama viešai. <u>Apklausa, pokalbis</u> Naudoti Rokiškio socialinių paslaugų ir sveikatos skyriaus apklausos duomenys. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar Socialinių paslaugų planas ir jo projektas skelbiami viešai
2. BŪTINA UŽTIKRINTI, KAD ASMENYS SU NEGALIA GAUTŲ JIEMS REIKALINGAS SOCIALINES PASLAUGAS IR KUO ARČIAU GYVENAMOSIOS VIETOS		
2.1. Ne visi neįgalieji gauna jiems reikalingas socialines paslaugas	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų,	Nustatyti, ar visi neįgalieji, kuriems reikalingos socialinės paslaugos, jas gauna

¹ LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

² 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“. prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

	Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyriaus, BĮ Rokiškio socialinės paramos centro atsakingus specialistus, siekdami nustatyti neįgalųjų skaičių, kurie kreipiasi į savivaldybę dėl socialinių paslaugų, kuriems šios paslaugos teikiamos, kurie nesikreipia, tačiau šio pobūdžio paslaugos būtų reikalingos, įvertinti atskirų paslaugų teikėjų grupių suteiktas paslaugas, identifikuoti problemas. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	
2.2. Seniūnijos neturi patikimų duomenų apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir jiems reikalingas socialines paslaugas	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, siekdami nustatyti kokius duomenis jos turi apie įsavo aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir ar jų pakanka, norint nustatyti kokių ir kias paslaugų reikia. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar seniūnijos turi pakankamai duomenų apie jų aptarnaujamose teritorijose gyvenančius asmenis su negalia ir jiems reikalingas socialines paslaugas
2.3. Neskaičiuojami ir nevertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyrių, siekdami nustatyti, ar skaičiuojami ir vertinami socialinių paslaugų išvystymo normatyvai atskiroms socialinių paslaugų gavėjų grupėms. Įvertinome atsakymus.	Nustatyti, ar Savivaldybė skaičiuoja ir vertina socialinių paslaugų išvystymo normatyvus
3. BŪTINA GERINTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS VIEŠINIMĄ IR APLINKOS PRIEINAMUMĄ ASMENIMS SU NEGALIA		
3.1. Socialinių paslaugų viešinimas iš esmės pagerintas, tačiau nepakankamas	<u>Duomenų peržiūra.</u> Nagrinėta Savivaldybės ir BĮ Rokiškio socialinių paslaugų centro internetiniuose tinklapiuose viešinama informacija apie socialines paslaugas. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyriaus, BĮ Rokiškio socialinės paramos centro atsakingus specialistus, siekdami nustatyti visus informacijos apie socialines paslaugas viešinimo būdus. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar informacija apie socialines paslaugas neįgaliesiems yra viešinama internete ir kitais būdais, ar ji yra atnaujinama, aktuali, patogiai prieinama
3.2. Savivaldybėje viešosios paskirties pastatai, infrastruktūra tik iš dalies pritaikyti asmenims su negalia	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai ir Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyriaus turima informacija. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, siekdami surinkti ir įvertinti duomenis apie viešosios paskirties pastatų ir infrastruktūros prieinamumą neįgaliesiems atskirose seniūnijose. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti ir įvertinti viešosios paskirties pastatų ir infrastruktūros prieinamumą asmenims su negalia atskirose seniūnijose
3.3. Viešasis transportas savivaldybėje asmenims su negalia iš esmės nėra pritaikytas	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėti Savivaldybės socialinių paslaugų planai ir Rokiškio socialinės paramos ir sveikatos skyriaus turima informacija. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, siekdami surinkti ir įvertinti duomenis apie viešojo transporto pritaikymą neįgaliesiems Savivaldybėje. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti ir įvertinti viešojo transporto pritaikymą asmenims su negalia
4. BŪTINA TURĖTI INFORMACIJĄ APIE SUTEIKTŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ		
	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėta Rokiškio rajono socialinių paslaugų kokybės kontrolės 2020 m. ataskaita, Rokiškio rajono socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolės tvarkos aprašas. <u>Apklausa, pokalbis</u> Apklausėme 10 Rokiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų, siekdami surinkti ir įvertinti duomenis apie tai, ar seniūnijos analizuoja socialinių paslaugų poveikio veiksmingumą. Įvertinome atsakymus, juos apibendrinome.	Nustatyti, ar Socialinių paslaugų kokybės vertinimas atliekamas pagal aprašą, įvertinti parengtos kokybės kontrolės ataskaitos rezultatas

Informacija apie socialinių paslaugų asmenims su negalia teikimą Savivaldybėje*

Eil. Nr.	Paslaugos	2019 m., paslaugų skaičius		2020 m., paslaugų skaičius	
		suteikta	nesuteikta, nors buvo poreikis	suteikta	nesuteikta, nors buvo poreikis
1	2	3	4	5	6
	Socialinės paslaugos neįgaliesiems, iš viso	7545	46	7306	26
	iš jų:				
1	Bendrosios paslaugos, iš viso:	7286	19	7022	12
	iš jų:				
1.1	informavimas	2342	0	2397	0
1.2	konsultavimas	2045	0	2092	0
1.3	taripinkavimas ir atstovavimas	313	0	249	0
1.4	maitinimo organizavimas	1337	5	1402	4
1.5	aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	438	0	167	0
1.6	transporto organizavimas	230	3	218	0
1.7	sociokultūrinės paslaugos	143	1	88	0
1.8	asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	189	5	134	4
1.9	kitos bendrosios socialinės paslaugos	249	5	275	4
2	Specialiosios priežiūros paslaugos iš viso	259	27	284	14
2.1	Socialinė priežiūra iš viso	96	3	108	2
	iš jų:				
2.1.1	pagalba į namus	57	1	52	2
2.1.2	socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	16	1	20	0
2.1.3	apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	20	1	32	
2.1.4	intensyvi krizių įveikimo pagalba	0	0	0	0
2.1.5	psichologinė pagalba	0	0	0	0
2.1.6	apgyvendinimas apsaugotame būste	0	0	0	0
2.1.7	vaikų dienos socialinė priežiūra	3	0	4	0
2.2	Socialinė globa, iš viso	163	24	176	12
	iš jų:				
2.2.1	dienos socialinė globa asmens namuose	40	3	45	2
2.2.2	dienos socialinė globa institucijoje	0	0	0	0
2.2.3	trumpalaikė socialinė globa asmens namuose				
2.2.4	trumpalaikė socialinė globa globos institucijoje	30	6	39	3
2.2.5	ilgalaikė socialinė globa globos ir grupinio gyvenimo namuose	93	15	92	7
	Būsto ir aplinkos pritaikymas	8	5	6	5
	Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	470	16	400	12
	Iš viso	8023	67	7712	43

* Nurodytos suteiktos paslaugos, neįtraukiant NVO ir bendruomenų teiktų paslaugų.

Šaltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos SPS skyriaus, seniūnijų ir Rokiškio socialinės paramos centro pateiktus duomenis.

Socialinių paslaugų asmenims su negalia Savivaldybėje pokyčiai 2019 - 2020 m., skaičius

Eil. Nr.	Paslaugos	2019 m., paslaugų skaičius				2020 m., paslaugų skaičius				Pokyčiai, paslaugų skaičius			
		Iš viso:	iš jų:			Iš viso:	iš jų:			Iš viso:	iš jų:		
			Savivaldybės įstaigos ir kt. viešasis sektorius	Bendruomenės (kaimynai, giminaičiai ir pan.)	NVO		Savivaldybės įstaigos ir kt. viešasis sektorius	Bendruomenės (kaimynai, giminaičiai ir pan.)	NVO		Savivaldybės įstaigos ir kt. viešasis sektorius	Bendruomenės (kaimynai, giminaičiai ir pan.)	NVO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Socialinės paslaugos neįgaliesiems, iš viso	9846	7545	1954	347	9597	7306	1990	301	-249	-239	36	-46
	iš jų:												
1	Bendrosios paslaugos, iš viso:	9393	7286	1772	335	9097	7022	1794	281	-296	-264	22	-54
	iš jų:												
1.1	informavimas	2603	2342	193	68	2701	2397	238	66	98	55	45	-2
1.2	konsultavimas	2261	2045	165	51	2322	2092	180	50	61	47	15	-1
1.3	taripinkavimas ir atstovavimas	403	313	71	19	345	249	77	19	-58	-64	6	0
1.4	maitinimo organizavimas	1618	1337	262	19	1713	1402	294	17	95	65	32	-2
1.5	ap rūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	563	438	65	60	257	167	54	36	-306	-271	-11	-24
1.6	transporto organizavimas	389	230	121	38	373	218	116	39	-16	-12	-5	1
1.7	sociokultūrinės paslaugos	252	143	70	39	165	88	52	25	-87	-55	-18	-14
1.8	asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	452	189	250	13	388	134	247	7	-64	-55	-3	-6
1.9	kitos bendrosios socialinės paslaugos	852	249	575	28	833	275	536	22	-19	26	-39	-6
2	Specialiosios priežiūros paslaugos iš viso	453	259	182	12	500	284	196	20	47	25	14	8
2.1	Socialinė priežiūra iš viso	243	96	135	12	280	108	152	20	37	12	17	8
	iš jų:												
2.1.1	pagalba į namus	197	57	130	10	215	52	146	17	18	-5	16	7
2.1.2	socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas	18	16	2	0	24	20	2	2	6	4	0	2
2.1.3	apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	21	20	0	1	32	32	0	0	11	12	0	-1
2.1.4	intensyvi krizių įveikimo pagalba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.5	psichologinė pagalba	4	0	3	1	5	0	4	1	1	0	1	0
2.1.6	apgyvendinimas apsaugotame būste	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.7	vaikų dienos socialinė priežiūra	3	3	0	0	4	4	0	0	1	1	0	0
2.2	Socialinė globa, iš viso	210	163	47	0	220	176	44	0	10	13	-3	0
	iš jų:												
2.2.1	dienos socialinė globa asmens namuose	87	40	47	0	89	45	44	0	2	5	-3	0
2.2.2	dienos socialinė globa institucijoje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3	trumpalaikė socialinė globa asmens namuose	0		0	0	0		0	0	0	0	0	0
2.2.4	trumpalaikė socialinė globa globos institucijoje	30	30	0	0	39	39	0	0	9	9	0	0
2.2.5	ilgalaikė soc. globa globos ir grupinio gyvenimo namuose	93	93	0	0	92	92	0	0	-1	-1	0	0

Saltinis – Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Rokiškio rajono savivaldybės administracijos SPS skyriaus, seniūnijų ir Rokiškio socialinės paramos centro pateiktus duomenis.